

Språkförmåga i fokus

Erfarenheter av materialet - Stenungsunds kommun

2026-04-21

Stenungsunds
kommun

Syfte med användandet

1. Politiskt beslut – "Språktest vid rekrytering av vård- och omsorgspersonal"
2. Språkutveckling av befintliga medarbetare – en del av kommunens nya språkutvecklingsmodell

Rekrytering/kartläggning befintliga medarbetare

Rekrytering

- A-mallen används vid rekrytering av timvikarier
- B-mallen för vikariat och tillsvidareanställd personal
- Skapat ny version av mallen för funktionshinder

Befintliga medarbetare

- B-mallen används
- Skapat nya versioner av mallen (utöver funktionshinder):
  - Utbildning (exempel förskola)
  - Generell – kan själv lägga in verksamhetsspecifikt innehåll, justerar frågor utifrån exempel (original)

Språkbedömningsamtal - utbildning

Fråga 3: (Fråga kring att förklara för en anhörig om varför något krävs.)
Exempel förskola: "Leos vårdnadshavare tycker att det verkar överdrivet att han måste ha solhatt och långärmat varje gång han är ute, även när det är varmt. Hur förklarar du för dem varför det är viktigt att följa förskolans rutiner för solskydd?"

Bedöm PRATA: Kan personen argumentera och förklara varför?

	Ja
	Tvåkamt
	Nej

Fråga 4: (Fråga kring att förklara för barn/elev varför något krävs som hen inte anser fördelaktigt.)
Exempel förskola: "Leo tycker att det är jobbigt att behöva gå och tvätta händerna varje gång innan mellanmål, särskilt när han är trött eller mitt i leken. Hur bemöter du Leo? Vad säger du till honom för att förklara varför det är viktigt att tvätta händerna varje gång?"

Bedöm PRATA: Kan personen anpassa sitt språk till barnen/eleverna?

	Ja
	Tvåkamt
	Nej

Ja = bra eller mycket bra. Har goda språkliga förutsättningar för arbetet.
Tvåkamt = ganska bra. Kommer troligen att behöva stöd för språkutveckling på arbetsplatsen.
Nej = inte tillräckligt bra. Kommer att behöva både stöd för språkutveckling på arbetsplatsen och språkutbildning.

Stenungsunds kommun
© Vård- och omsorgscollege – Språkförmedlare / Jolus

Utdrag ur mall inom utbildningssektorn

Test av materialet

1. Testgrupp bemanningsenheten – rekrytering av timvikarier mall A
  - Testperiod: nov 2025 – jan 2026
  - 61 intervjuer – både digitala och fysiska
2. Testgrupp enhetschefer – erfaren personal, mall B (både kandidater och befintliga medarbetare)
  - Testperiod: nov 2025 – feb 2026
  - 11 samtal, varav 8 intervjuer och 3 befintligt anställda

Nya versioner av mallen har testats löpande utifrån feedback från testerna.

Förändringar av material

- Egen grafisk profil med hänvisning till VO-College
- Tagit bort inledning (s. 4-5)
- Ny version för funktionshinder:
  - Annat underlag (utdrag ur genomförandeplan)
  - Tagit bort bilaga 1 och 2 (kompetensområden USK)
- A-mallen: Ändrat underlaget för att bättre motsvara timvikariers arbetsuppgifter – nytt case "Elsa"
- Ändrat begreppet "brukare" till "omsorgstagare" (äldreomsorg)

Språkbedömningssamtal - äldreomsorg A

3.1 Underlag för samtal A - Genomförandeplan (ett utdrag)

Omsorgstagare: Elsa Andersson

Verksamhet: SÄBO

Insats: Personlig vård

Mål:

Målet är att Elsa bibehåller sina funktioner/förmågor i att sköta personlig vård.

Detta kan jag själv

Elsa kan oftast självständigt utföra tandborstning, borsta hår samt övre hygien.

Hur:

Tandborstning och borsta håret: Elsa utför med muntligt stöd, påminnelser och uppmuntran.

Övre hygien: Elsa tvättar sig under armar och i ansikte med handräckning och muntligt stöd.

Sitter i rullstol vid handfat.

Behov av stöd varierar efter dagsform.

När:

Tandborstning: Morgon och kväll

Övre hygien: Morgon samt vid behov

Vem:

Elsa med stöd av tjänstgörande personal

 Stenungsunds kommun

© Vård- och omsorgscollege - Språkförståelse / Jobus 7

Förändringar av material forts.

- Skrivfrågan (Samtal A – fråga 4) skapade förvirring hos kandidater. Ersatt med 2 alternativ.
- Dusch-frågan (Samtal A – fråga 3A) är omformulerad för att bättre spegla hur frågan ställts tidigare och för att skapa ett mer naturligt samtalsflöde
- Struktur under intervjun:
  - För timvikarieintervjuer blandas språkfrågorna med övriga intervjufrågor. Anteckningar görs efter hela intervjun eller medan skrivfrågan genomförs.

Språkbedömningsamtal - äldreomsorg A

3. PRATA

Här kan du välja vilken eller vilka frågor du vill ställa (A, B, C eller D). Anpassa antalet frågor utifrån hur mycket tid det finns.

Fråga A:
"Tänk att du arbetar som vikarie och du har som arbetsuppgift att hjälpa Elsa med att duscha. Den ordinarie personalen har berättat för dig att ibland vill inte Elsa att ny personal hjälper henne, utan ber dem i stället att gå därifrån. Hur bemöter du Elsa i denna situation?"

Bedöm PRATA: Kan personen diskutera och föra fram argument på ett sätt som är motiverande för Elsa?

Klicka eller tryck här för att ange text.	Ja
	Tveksamt
	Nej

Bedöm PRATA: Kan personen uttrycka sig med respekt för Elsas integritet?

Klicka eller tryck här för att ange text.	Ja
	Tveksamt
	Nej

Ja = bra eller mycket bra. Har goda språkliga förutsättningar för arbetet.
Tveksamt = ganska bra. Kan mer troligen behöva stöd för språkutveckling på arbetsplatsen.
Nej = inte tillräckligt bra. Kommer att behöva både stöd för språkutveckling på arbetsplatsen och språkutbildning.

Stenungsunds kommun

© Vård- och omsorgscollege - Språkförmedla / Jobus

9

Förändringar av material - rekrytering

- Justerat inledningen till samtalet :

"Inled samtalet med att förklara att syftet är att bedöma vilket stöd du eventuellt kan behöva för att din språkutveckling ska kunna fortsätta på arbetsplatsen om du får en anställning." – tidigare formulering tydde på att anställningen redan var beslutad

- Tagit bort "Nästa steg..." (s. 24) – ej relevant vid rekrytering
- Skrivit till att bedömningen är en minnesanteckning och ej en offentlig handling – anses vara en del av intervjuanteckningarna

Tid

Justerat tidsintervall:

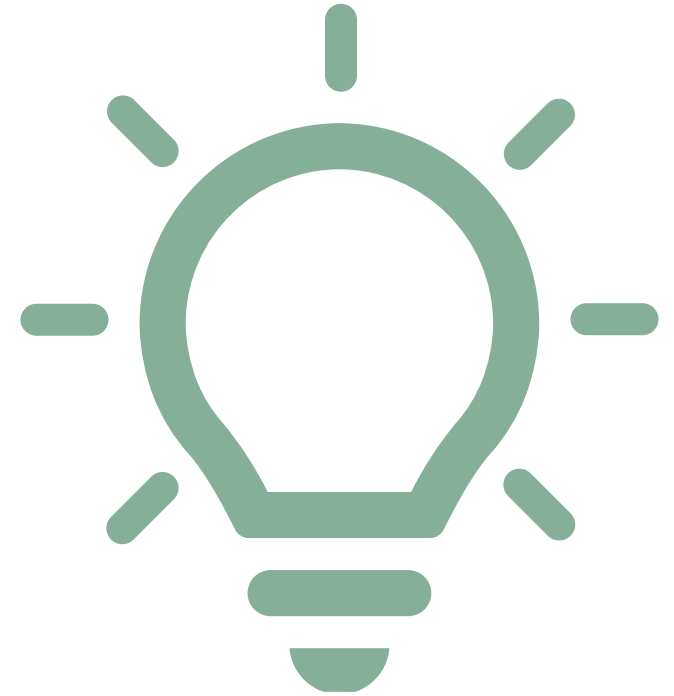
- A: från 15–25 min → **10–20 min**
- B: från 30–40 min → **15–25 min**

Tester visade att intervjuerna tog kortare tid än mallen angav.

Tips inför användande

- Testa i mindre skala först
  - Utse en testgrupp som har vana av att rekrytera
  - Ha en testperiod med täta avstämningar med testgruppen
  - Justera efterhand och testa igen
- Trygga framtida "bedömare"
  - Ge information ofta och löpande i god tid före implementering
  - De som testat blir språkrör och gör införandet enklare

Förbättringar

- Underlaget (utdrag ur genomförandeplan) skulle behöva justeras för att mer likna de genomförandeplaner man arbetar med i verksamheterna
- Fler case att välja mellan – troligtvis ett framtida problem med igenkänning

Erfarenheter och Resultat hittills

- Ger en tydligare struktur vid bedömning av språk under intervjuer
- Skönt att "luta sig mot" ett färdigt material som tagits fram av personer med kompetens på området
- Fungerar även vid digitala intervjuer – skriver i chatten
- Enkelt att förstå
- Säkerställer likvärdiga och rättvisa bedömningar
- Uppfyller syftet enligt de som har testat

Tack!

**Stenungsunds
kommun**

Rebecka Sandberg

Utvecklingsledare, sektor socialtjänst stab

rebecka.sandberg@stenungsund.se

Sara Olsson

Enhetschef, bemanningsenheten

sara.olsson@stenungsund.se

Besöksadress: Strandvägen 15, 444 31 Stenungsund | Telefon: 0303-73 00 00 | E-post: kommun@stenungsund.se | stenungsund.se

Stenungsunds
kommun